

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького
Навчально-науковий інститут педагогічної освіти, соціальної роботи і
мистецтва

Кафедра дошкільної освіти

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Сучасні технології викладання «Природничої освітньої галузі»

Освітня програма «Дошкільна та початкова освіта»

Спеціальність 012 Дошкільна освіта

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “30” серпня 2019 р.

м. Черкаси – 2019

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Сучасні технології викладання «Природничої освітньої галузі»
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський рівень)
Викладач (-і)	Нінова Тетяна Степанівна
E-mail викладача	ninova@ukr.net
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС
Консультації	Очні консультації: згідно розкладу консультацій
2. Анотація до курсу	
<p>Викладач є однією з ключових фігур як носій загальнолюдських цінностей і професійних знань, покликаний передати кращий культурний і моральний досвід, оптимізувати навчально-виховний процес, творчо прогнозувати, проектувати, добирати, застосовувати шляхи і засоби навчання, впроваджувати інноваційні підходи заради розкриття життєтворчого потенціалу молоді.</p> <p>Сучасність настійно вимагає перетворювати навчальний процес на плідну, творчу, конструктивну, взаємно-зацікавлену взаємодію, синтез навчання й самонавчання, пізнання і діяльності, мотивації та інтересу, освоєння набутого досвіду і продукування нового.</p> <p>Вміле та активне використання цих технологій, готовність викладача до творчого пошуку спільно зі студентами, майстерність створити атмосферу продуктивного й зацікавленого пізнання сприятимуть ефективному засвоєнню матеріалу останніми та збільшує інтерес до навчання.</p> <p>При вивченні курсу передбачається ознайомлення студентів з концептуальними і теоретичними положеннями про сучасні навчальні технології в ЗОШ I ступеня, формування знань щодо впровадження природознавчого компонента за різними навчальними технологіями. Студенти /студентки зможуть отримати практичні уміння і навички використання сучасних навчальних технологій на уроках «Я досліджую світ» 1-3 класів НУШ та «Природознавства» в 4 класах ЗОШ I ступеня. Особлива увага приділена формуванню професійної компетентності організації навчання за сучасними освітніми технологіями, формуванню екологічної компетентності, компетентності з організації та проведення дослідницької діяльності учнів з природничого напрямку.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p style="text-align: center;">Мета викладання дисципліни...</p> <p>— теоретична і практична підготовка майбутніх учителів початкових класів щодо методики використання сучасних освітніх технологій у навчальному процесі освітньої галузі «Природознавство», формування професійних природознавчих та екологічних компетенцій.</p> <p>Цілі: нині суспільство зацікавлене у випускниках, націлених на саморозвиток і самореалізацію, які вміють оперувати отриманими знаннями, орієнтуватися в сучасному інформаційному просторі, продуктивно працювати, ефективно співпрацювати, адекватно оцінювати себе та свої досягнення. Однією з педагогічних цілей на сьогодні є впровадження учителями у навчальний процес таких методів і засобів, які допоможуть учням не лише оволодіти певними знаннями, уміннями й навичками в тій чи тій сфері діяльності, але й розвивати їхні творчі здібності. Оволодіння майбутніми учителями початкових класів сучасними педагогічними технологіями будуть сприяти впровадженню інноваційних моделей побудови такого навчального процесу, де на перший план</p>	

висувається взаємопов'язана діяльність учителя й учня, націлена на вирішення як навчальних, так і практично значущих завдань.

4. Результати навчання (компетентності)

Конструктивні: обирати ефективні прийоми досягнення сформульованих цілей з урахуванням вікових особливостей дітей.

Комунікативні: встановлювати й підтримувати різноманітні мовленнєві контакти, вибудовувати усне та письмове мовлення,

Організаторські: раціонально поєднувати колективні (фронтальні, групові, парні) та індивідуальні форми роботи з урахуванням особливостей кожного етапу навчання; здійснювати різноманітні прийоми активізації дітей залежно від їх вікових особливостей;

Розвивально-виховні: формувати і розвивати інтелектуальну та емоційну сфери особистості дитини, його пізнавальні інтереси, спонукати дітей до обміну враженнями, спільного обговорення побаченого під час спостережень, екскурсій, занять в природі.

Дослідницькі: готовність знаходити, аналізувати та застосовувати в практичній діяльності сучасні технології при ознайомленні дітей з природою .

Методичні: оволодіти методами і прийомами роботи з дітьми в навчально-виховній діяльності, здійснювати індивідуальний підхід до дитини, розвивати їх творчі здібності тощо ;

Діагностичні: діагностувати ставлення дітей до об'єктів природи, вивчати особистість дитини, з метою виявлення рівня сформованості природовідповідних навичок і вмій,

Прикладні: вмій виготовляти дидактичні матеріали, розробляти творчі природничонаукові і екологічні проекти, створювати модельні об'єкти природних явищ.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу – 90 год

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	14
практичні / лабораторні	16
самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
2	012 Дошкільна освіта	Перший магістр	вбірковий

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Змістовий модуль 1. Теоретико-методичні засади викладання освітньої галузі «Природознавство» у загальноосвітній школі I ступеня Тема 1. Проблема технологій у сучасному освітньому середовищі ЗОШ I ступеня.	Лекція 1, практичне заняття	[1,3,6,9,14,15]	4 год (2 год лекц., 2 год практ.) Опрацювати матеріал,	10 балів	До заняття за розкладом

<p>Тема 2. Інноваційні технології навчання НУШ: умови, запровадження, різновиди, зміст, особливості.</p> <p>Змістовий модуль 2. Інноваційні технології навчання природознавства у загальноосвітній школі I ступеня</p> <p>Тема 3: Технологія групової навчальної діяльності при вивченні освітньої галузі Природознавство</p> <p>Тема 4. Технологія проблемного навчання у НУШ при вивченні освітньої галузі Природознавство Технологія розвивального навчання учнів початкової школи за Д. Ельконіним, В. Давидовим</p> <p>Тема 5. Технологія навчання як дослідження при вивченні освітньої</p>	<p>Лекція 2</p> <p>Лекція 3, практичне заняття</p> <p>Лекція 4, практичне заняття</p> <p>Лекція 5, практичне заняття</p>	<p>[1,2,3,6,9, 14,15]</p> <p>[1, 2, 3, 5, 6, 9, 14, 21]</p> <p>[1,2 3, 5, 6, 9, 14, 22]</p> <p>[1, 3, 5, 6, 9, 14, 22]</p>	<p>підготувати ся до практичного заняття</p> <p>2 год (2 год лекц.) Опрацювати лекційний матеріал, підготувати інд завдання</p> <p>4 год (2 год лекц., 2 год практ.) Опрацювати матеріал, підготувати до практичного заняття</p> <p>4 год (2 год лекц., 2 год практ.) Опрацювати матеріал, підготувати ся до практичного заняття</p> <p>4 год (2 год лекц., 2 год практ.) Опрацювати матеріал,</p>	<p>5 балів</p> <p>10 балів</p> <p>10 балів</p> <p>10 балів</p>	<p>До наступного заняття за розкладом</p> <p>До заняття за розкладом</p> <p>До наступного заняття за розкладом</p> <p>До наступного заняття за розкладом</p>
--	--	--	--	--	--

галузі Природознавство			підготувати ся до практичного заняття			
	Тема 6. Використання ігрових технологій при вивченні освітньої галузі Природознавство. Технології ТРВЗ за Г. Альтшуллером.	Практичне заняття	[1,4,6,10, 12,15,22]	2 год (2 год практ.) Опрацювати матеріал, підготувати ся до практичного заняття	10 Балів	До наступного заняття за розкладом
	Тема 7. Технології екологічного виховання учнів у процесі вивчення ОГ Природознавство	Лекція 6 Практичне заняття	[3,8,9,10, 11,17,17, 20]	4 год (2 год лекц., 2 год практ.) Опрацювати матеріал, підготувати відео до практичного заняття	10 балів	До наступного заняття за розкладом
Тема 8 Технологія проектного навчання при вивченні освітньої галузі Природознавство.	Лекція 7 Практичне заняття	[2,4,5,6,7, 10,12,18, 22,]	4 год (2 год лекц., 2 год практ.) Опрацювати матеріал, підготувати ся до підсумкового тесту	10 балів	До наступного заняття за розкладом	

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	Оцінювання здійснюється за національною на ECTS шкалою оцінювання на основі 100-бальної системи 100 бальна система – 70 балів упродовж семестру (поточна успішність, підготовка індивідуальних творчих завдань, тести, контрольна робота) та 30 балів залікове заняття. “Відмінно” – студент демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та
-----------------------------------	--

	<p>навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, аналізує причинно-наслідкові зв'язки; вільно володіє науковими термінами;</p> <p>“Добре” – студент демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його до розв'язання конкретних прикладів та задач, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності розв'язках;</p> <p>“Задовільно” – студент володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не завжди вміє правильно застосувати набуті знання до розв'язання конкретних прикладів та задач, нечітко, а інколи й невірно формулює основні твердження та причинно-наслідкові зв'язки;</p> <p>“незадовільно” – студент не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами</p>
<p>Вимоги до письмової роботи</p>	<p>Відповідно до навчального плану, студент виконує одну контрольну роботу, яка є допуском до складання екзамену. Головна мета її – перевірка рівня засвоєння знань і умінь студентів в процесі навчання, виявлення ступеня засвоєння ними теоретичних положень курсу.</p>
<p>Практичні заняття</p>	<p>Практичні заняття проводяться з метою формування у студентів умінь і навичок з предмету, вирішення сформульованих завдань, їх перевірка та оцінювання. За метою і структурою практичні заняття передбачають попередній контроль знань студентів. Оцінки за практичні заняття враховуються при виставленні підсумкової оцінки з дисципліни</p>
<p>Умови допуску до підсумкового контролю</p>	<p>Виконання усіх запланованих програмою дисципліни форм навчальної роботи, які підлягають контрольному оцінюванню.</p> <p>Мінімальна кількість балів для позитивного зарахування курсу – 60 балів:</p> <ul style="list-style-type: none"> – оцінка за відповіді на всі основні та додаткові запитання під час аудиторних занять (5 балів); – оцінка за контрольну роботу (10 балів); – оцінка за творчий проект (20 балів)

7. Політика курсу

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації;
- системне виконання завдань самостійної роботи, відповідно до тематики заняття.

Засвоєння пропущеної теми заняття з поважної причини перевіряється під час складання підсумкового контролю. Пропуск заняття з неповажної причини відпрацьовується студентом відповідно вимог кафедри, що встановлені на засіданні кафедри (співбесіда, реферат тощо).

Пропущені практичні, лабораторні заняття, незалежно від причини пропуску, студент відпрацьовує згідно з графіком консультацій.

Обов'язковими завданнями самостійної роботи студентів є:

1. Розробити **інтерактивну гру** екологічної спрямованості для учнів початкової школи з ОГ Природознавство з використанням програми <https://learningapps.org/>, тему обирає самостійно. Інтерактивна гра повинна містити не менше **10** завдань. (10 балів).
2. Розробити **елемент** інтерактивного уроку екологічного змісту «**Збережемо природу**» з курсу «**Я досліджую світ**» з використанням одного з методів **психолого-екологічного впливу** на учнів. Чітко вказати метод впливу. У розробці доцільно використати фото та відео матеріали (10 балів).

8. Рекомендована література

Література

1. Концепція екологічної освіти України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: shkola.ostriv.in.ua/publication/code-148B3B2021C2C/list.
2. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012-2021 роки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.guonkh.gov.ua/portal/content/dokuments/16/1517/Attaches/4455.pdf>
3. Педагогічна Конституція Європи [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://yspu.org/images/0/00/Frankfurt2013.pdf>. – Назва з екрана.
4. Проект Концепції «Нова школа: простір освітніх можливостей». – К.: МОН України, 2016. – 40 с.

Основна

1. Байбара Т.М. Методика навчання природознавства в початкових класах: навч. посіб. [для вчителів почат. класів і студ. пед. ф-тів] / Тетяна Миколаївна Байбара. – К.: Веселка, 1998. – С.147-307.
2. Біда О.А. Інтерактивні технології навчання в початковій школі: навч. посіб. / О.А. Біда. – Умань: РВЦ „Софія”. – 2007. – 212 с.
3. Вербицький, В. В. Екологічне виховання дітей. Практикум для педагога / В.В. Вербицький. – Київ.: АВРЕС, 2009. – 104 с.
4. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології: навч. посіб. / І.М. Дичківська. – КИЇВ: Академвидав, 2004. – С.56-72.
5. Зайченко І.В. Педагогіка: навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / Зайченко І.В. – КИЇВ: Освіта України, 2006. – 528 с.
6. Інтерактивні методи навчання в практиці роботи початкової школи / Упоряди. Стребна О.В., Соценко А.О. – Харків.: Вид. група «Основа», 2005. – 176с
7. Комар О.А. Підготовка майбутніх учителів початкової школи до застосування інтерактивних технологій. Теоретико-методологічні аспекти : [монографія] / О.А. Комар. –

Умань : РВЦ „Софія”, 2008. – 332 с.

8. Крисаченко, В. С. Екологічна культура: теорія і практика: Навчальний посібник / В.С. Крисаченко. – Київ.: Заповіт, 1996. – 352 с.
9. Крисаченко, В. С. Екологія. Культура. Політика: Концептуальні засади сучасного розвитку / Крисаченко В.С., Хилько М.І. – Київ: Знання України, 2002. – 598 с.
10. Коваль Л.В. Сучасні навчальні технології в початковій школі: навч.-метод. посіб. / Л.В. Коваль. – Донецьк: ТОВ „Юго-Восток, Лтд”, 2006. – С. 111-121.
11. Лук'янова, Л. Б. Основи екології, методика екологізації фахових дисциплін: Навчально- методичний посібник для викладачів. – Вид. 2-ге змінене і доповнене. – Київ : ТОВ «ДСК – Центр». – 210 с.
12. Освітні технології: навч.-метод. посіб. / О.М. Пехота, А.З. Кіктенко, О.М. Любарська; за ред. О.М Пехоти. – КИЇВ: А.С.КИЇВ, 2001. – 256 с.
13. Островерхова Н. Аналіз уроку: концепції, методики, технології / Островерхова Н. – КИЇВ, 2003. – 351 с.
14. Педагогічний словник [уклад. М.Д. Ярмаченко]. – КИЇВ: Педагогічна думка, 2001. – 514 с.
15. Підготовка майбутнього вчителя до впровадження педагогічних технологій: навч. посіб. / За ред. І.А. Зязюна, О.М. Пехоти. – КИЇВ: Видавництво А.С.КИЇВ, 2003. – 240 с.
16. Пометун О.І. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: навч. посіб. / О.І. Пометун, Л.В. Пироженко. – КИЇВ: Вид. А.С.КИЇВ, 2003. – 192 с.
17. Пустовіт Г.П. Теоретико-методологічні основи екологічної освіти і виховання учнів 1-9 класів у позашкільних навчальних закладах / Г.П. Пустовіт. – Луганськ, 2004. – 540 с.
18. Фіцула М.М. Педагогіка: навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / Фіцула М.М. – КИЇВ: Академвидав, 2007. – 560 с.
19. Формування культури екологічної поведінки учнів основної школи : [методичний посібник] / Н. А. Пустовіт, О. О. Колонькова, О. Л. Пруцакова, Ю. В. Солобай, Г. П. Тарасюк, Є. В. Копилець. — Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2014. — 156 с.
20. Шмалей С.В. Система екологічної освіти в загальноосвітній школі в процесі вивчення предметів природничо-наукового циклу: Монографія / С.В. Шмалей. – Херсон: Літера, 2004. – 364 с.
21. Ягупов В.В. Педагогіка: навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / Ягупов В.В. – КИЇВ: Либідь, 2002. – 560 с.
22. Ярошенко О.Г, Групова навчальна діяльність школярів, теорія і методика. / Г.О. Ярошенко – КИЇВ: Партнер, 1997. – 193 с.

Викладач: _____ к.п.н., доцент кафедри початкової освіти Нінова Т. С.

Підпис викладача на оригіналі документа

